

ՎԵՐԱՔԱՂ

Մարդը իր կեանքի սկզբնական շրջանէն, համաձայն իր փորձառութեան, ունեցած է իր անձնական համոզումները, ըլլան անոնք քաղաքական, կրօնական կամ գիտական, փորձելով ուրոյն նկարագիր մը տալ իր կեանքին եւ անձին:

Մեր համոզումները, հակառակ փոփոխական ըլլալուն, պէտք է ունենան որոշ ու յստակ ուղղութիւն եւ իմաստ: Երբ ազգի մը պատմութիւնը կը սերտենք, մեր մտքին մէջ այդ ազգը կ'ունենայ որոշակի տիպ մը: Հիմնուելով մեր գիտութեան վրայ, միշտ կը փորձենք պաշտպանել մեր տեսակէտը առանց շեղելու, նոյնիսկ յամառ ըլլալու աստիճան, երբեմն:

Դարձեալ, ըլլանք աշխարհական կամ եկեղեցական, կը բացատրենք եւ կը մեկնաբանենք եկեղեցին եւ անոր դիրքը զանազան հարցերու մէջ, ու շատ անգամ խելացի կամ տկար դուրս կուգանք: Մանաւանդ, երբ տարիներ անցած են եւ այլեւս մեր մտքին մէջ յստակ իսկ չեն մեր երբեմնի ճշմարիտ համոզումները, մենք զմեզ կը դաւանինք «հարազատ» հետեւորդներ եւ իրաւարարի դերեր ստանձնելով կը մերժենք մեր երիտասարդ մտածողները եւ անոնց համոզումները, որոնք, անկասկած, թերթատած են մեր ազգային պատմութիւնը եւ կրօնքը եւ որոնց մտքին մէջ շատ աւելի թարմ են վարդապետութիւնները, դէպքերը եւ անոնց պատճառները: Ձենք ուզեր չեղտած ըլլալ երբ ըսենք թէ այսօրուան երիտասարդ մտածողները աւելի դիւրութեամբ կրնան համաձայնիլ իրարու հետ նոյն հարցին շուրջ քան թէ հին մտածողները, որոնք, թերեւս, կը խորհին թէ այլեւս թերթատելու պէտք չունին մեր ազգային պատմութիւնը կամ կրօնքը:

Գիրքեր եւ բազմաթիւ հրատարակութիւններ լոյս կը տեսնեն ամէն օր, որոնց մէջ կը հանդիպինք անձնական եւ ըստ քմահաճոյքի արտայայտութեանց, որոնք եթէ քննութեան ենթարկուին կը կորսնցնեն իրենց վաւերականութիւնը: Ահա այսպիսի «իմաստուն» արտայայտութիւններ, համոզումներ, որոնց երբեմն գրողն իսկ կը զարմանայ եւ, քանի որ «նորութիւն» մը ըսել պէտք է, կ'ընդունի զանոնք որպէս ճշմարտութիւն եւ կը պաշտպանէ ամէն գնով՝ մոռնալով իր սկզբնական համոզումները, որոնց պիտակին տակ տակաւին կը շարունակէ ապրիլ առանց ունենալու անոնց նկարագիրը:

Հայ քրիստոնեան, նման այլ մարդոց, երբեմն կը շփոթէ իր եկեղեցւոյ վարդապետութիւնը իր պատկանած կազմակերպութեան անցքերու պատմութեան հետ, եւ առ այդ անորոշութեան կը մատնուի եւ կը կորսնցնէ իր հետաքրքրութիւնը, մոռնալով կամ անտեսելով եկեղեցւոյ կարեւոր դերը իր անհատական կամ ազգային կեանքին մէջ: Լրջախոհ եւ արժէքները գնահատող անձ մը միշտ հետամուտ կ'ըլլայ զարգացնելու իր համոզումները: Որպէս քրիստոնեայ, որպէսզի կարենանք անաղարտ պահել քրիստոնէական մեր հաւատքը, անհրաժեշտ է որ միշտ վերաքաղ ընենք Աստուածաշունչը, թարմացնելու մեր մտքին եւ հոգիին մէջ քրիստոնէական սկզբունքները:

Մարդիկ միշտ շարժման մէջ են մտային, ֆիզիքական եւ ծրագրային աշխատանքներով, որ փնտնել կու տայ պատասխանները եւ պատճառները իրենց յաջողութեան եւ ձախորդութեան:

Ծանրախոհ մարդիկ միշտ մտահոգ են իրենց կատարած

աշխատանքներով: Անոնց ապագայի հեռանկարները երբեմն կը սարսափեցնեն զիրենք, քանի որ տակաւին յստակ չեն այդ աշխատանքներէն ձեռք բերուելիք այդինքները: Ժամանակն է պէտք յայտնաբերելու այդ բոլորը:

Մեր գործերը ի գլուխ հանելու համար, երբեմն փորձառութիւնը չէ որ կը պակսի մեզի համար, այլ ճշգրտութիւնը, որ յաճախ չենք նկատեր, որովհետեւ այդ է որ կը պակսի մեր մօտ: Ոչ թէ որովհետեւ ան հեռու է մեզմէ, այլ անոր համար, որ այդ է մեր փնտռածը եւ ուզածը:

Զարմանալիօրէն Աստուածաշունչը կը պարունակէ այն ամէնը, ինչ որ մարդ կը փնտռէ եւ կ'ուզէ: Ան կը խօսի կեանքի փորձառութեան ամէն երեսներով, չարի ու բարիի մասին, իմաստութեան եւ ճշմարտութեան մասին, հոգիի եւ նկարագրի ազնուացման մասին, արդարութեան եւ անարդարութեան մասին, արդարացման եւ դատապարտութեան մասին, վարձատրութեան եւ պահանջի մասին, առաջնորդելու եւ առաջնորդուելու մասին, պատուիրանապահներու եւ պատուիրանազանցներու մասին: Ան յստակօրէն կը տարբերէ սիրոյ յարաբերութեան եւ ատելութեան զգացումները: Ի մէջ այլոց, ան կը խրատէ եւ կը յանդիմանէ եւ ուղղութեան կը հրաւիրէ մարդիկը: Ի վերջոյ, առանց խտրութեան, ան կը դաստիարակէ մեզ մեր հոգիներու փրկութեան եւ Աստուծոյ որդեգիրներ ըլլալու ուղղութեամբ: Իրօք, երբ վերաքաղ կ'ընենք Աստուածաշունչը, վերահասու կ'ըլլանք թէ ոչինչէն ստեղծուած մարդը ինչպէս կատարելութեան կը հասնի, որ գոհացումն է մեր ամէն իղձերուն:

Վերաքաղը նաեւ միակ միջոցն է լաւագոյնս զսպելու եւ սահմանաւորելու մեր անձնական ծայրայեղ զգացումները եւ արտայայտութիւնները եւ մնալու աւետարանական սկզբունքներու ծիրին մէջ: Որքան յաճախ վերաքաղ ընենք Աստուածաշունչը, նոյնքան եւ յաճախ կը սրբազրուինք եւ կը կոկոխեք չյանդգնելով հեղինակներ անուանել մենք զմեզ, որովհետեւ խոնարհութիւնը կ'ունենանք գլուխնիս ծոելու, լսելու եւ հետեւելու Աստուածաշունչի պատուիրաններուն եւ ոգիին:

Աստուածաշունչի ընթերցումը տուներէն ներս ամենակարեւոր միջոցն է, աւելի քան դասախօսութիւնները, քարոզները եւ արարողութիւնները, սորվելու քրիստոնէական ճշգրիտ վարդապետութիւնը:

Մեր մտքերուն մէջ բնաւ կասկած ունենալու չենք Աստուածաշունչ մատեանի (լաւագոյն թարգմանութիւնը) բացարձակ հեղինակութեան մասին, որ միակ ընդունարանն է քրիստոնէական վարդապետութեան սկզբունքներուն, ուր ցոյց կը տրուի Քրիստոս որպէս անսասան Հիմնադիրը իր կրօնքին՝ ճշմարտութեան: Արդարեւ Քրիստոս ըսաւ, «Ես եմ ճանապարհ եւ ճշմարտութիւն եւ կեանք»: Ժշմարտութիւնը միայն ունի սկզբունքներ: Սկզբունքի տէր մարդիկ կը սիրեն ճշմարտութիւնները, կը խօսին զանոնք եւ կը գործեն անոնց համար:

Ուստի, նախ, քաղենք ճշմարտութիւնները իրենց ակէն, ապա ընդունինք զանոնք եւ սորվեցնենք ճշմարտութիւններ միայն:

ՍԱՄՈՒԷԼ Ծ. ՎՐԴ. ԱՂՈՅԵԱՆ